

LARVIK KIRKELIGE FELLESRÅD

ÅRSMELDING 2017



Fra bispevisitasen – Kjøse kirke

1.0 Innledning	3
1.1 Tilbakeblikk	3
1.2 Kirkeloven	4
1.3 Gravferdsloven	4
2.0 Hovedmål	5
2.1 Sentralt har kirken følgende hovedmål:	5
2.2 Lokalt har fellesrådet vedtatt følgende hovedmål:	5
2.3 Kirke/ Kommune – felles ansvar, ulike oppgaver	5
3.0 Kirkelig årsstatistikk i Larvik 2017	6
3.1 Gudstjenester/Kor/Konserter – 2017	7
3.2 Noen tall fra kirkebøkene 2017	7
4.0 Økonomi	8
4.1 Driftsregnskap 2017	8
4.2 Oversikt driftsinntekter 2017	8
4.3 Oversikt driftsutgifter 2017	9
4.4 Finans 2017	9
4.5 Fonds 2017	9
4.6 Investeringsregnskap 2017	10
5.0 Administrasjonen	12
5.1 Administrasjonens sammensetning	12
5.2 Larvik kirkelige fellesråd	12
5.3 Kirkelig administrasjonsutvalg (KADU) 2017	12
5.4 Arbeidsmiljøutvalget (AMU) 2017	12
5.5 Kontaktmøter	13
5.6 HMS – arbeidet	13
5.7 Personalmøter	13
5.8 utfordringer i 2018	13
6.0 Bygninger	14
6.1 Vedlikehold	14
6.2 Oppsummering av 2017	14
6.3 Utført vedlikehold/investering i 2017	14
6.4 Orgelparken i våre kirker	15
6.5 utfordringer i 2018	15
7.0 Gravplassdriften	16
7.1 Gravplasser	16
7.2 Oppsummering av 2017	16
7.3 Gravplassprosjekter	16
7.4 Seremonier	17
7.5 Gravstellavtaler	17
8.0 Fellesrådets ansatte	17
8.1 Arbeidsmiljøloven	17
8.2 Ansatte 2017	18
8.3 Fraværstatistikk 2017	18
8.4 Oppsummering av 2017	19
8.5 utfordringer i 2018	19
8.6 Organisasjonskart pr. 31.12.17	20

1.0 Innledning

1.1 Tilbakeblikk

Det er tre saker som har preget 2017, hver på sin måte – nemlig bispevisitasen, sammenslåingsprosessen og skifte av prost.

De to siste ukene av mars fant bispevisitasen sted. Per Arne Dahl visiterte hele prostiet som fra 1.januar 2018 er sammenfallende med Larvik kommune.

Biskop Per Arne har en helt spesiell evne til å kommunisere både med enkeltmennesker og store forsamlinger. Derfor er det en god opplevelse å få være med biskopen når han i de mange ulike sammenhenger formidler kirkens budskap. Folk lytter når han på sin gode måte kobler Jesu budskap til det levde liv. Da blir det troshjelp og livshjelp!

Biskopen og hans stab brukte også god tid til å lytte seg inn i menighetenes situasjon og gav god oppmuntring til de frivillige og de ansatte. Utfordringene er mange i en kompleks virkelighet og i en tid da også kirken står i en stor endringsprosess.

Hva angår sammenslåingsprosessen mellom de to fellelråd, må vi kunne si at den har vært ganske ukomplisert. Når det gamle organisasjonsnummer for Larvik fellelråd kunne overføres til det nye fellelrådet, forenklet dette overgangen betraktelig. For øvrig hadde vi noen utfordringer med å begrunne et budsjett for Lardal da en del oppgaver, bl.a. innen prosjektering, ikke var bokført i fellelrådets budsjett. I en liten kommune med gode samarbeidsforhold, er det ikke så vanntette skott mellom kirkelig og kommunal administrasjon.

Under bispevisitasen hadde vi et møte med politikerne fra begge kommuner der biskopen la inn over de bevilgende menn og kvinner hvor viktig og samfunnsnyttig arbeid kirken gjør. Og vi hadde et lite håp om noen flere lønnsmidler knyttet til både diakoni og byggforvaltning. Men med tanke på at det kommunale lønnsbudsjettet ikke skulle økes, var det ikke veldig overraskende at vi ikke fikk gjennomslag for vårt forslag.

Prost Terje Fonk gikk av med pensjon 1.juni, og det var knyttet stor spenning til hvem som skulle overta. Med kirkens to arbeidsgiverlinjer er det viktig at prost og kirkeverge kan etablere et godt samarbeid. Det samarbeidet får konsekvenser utover i menighetenes staber. Etter en god ansettelsesprosess var det sokneprest i Re Sølvi Kristin Lewin som ble tilbudt stillingen. Det var kanskje på tide med kvinne som prost! Hun takket «ja», og 8. oktober ble hun innsatt som prost i Larvik kirke.

Av de mange små og store tiltak utført i våre kirkebygg, nevnes her fornyelsen av det elektriske anlegget i Larvik kirke. Alt det elektriske er skiftet ut! De gamle rørvnene er skiftet ut med benkevarmere – lyssettingen er fornyet – og vi fikk anledning til å male mange overflater i kirken da det ble en god del sår da alle ledninger og gamle ovner og lamper måtte tas ned. Nå fremstår Larvik kirke innvendig med ny prakt. Vi har mottatt mange gode tilbakemeldinger fra brukere av kirken.

1.2 Kirkeloven

I lov av 7.juni 1996 om Den norske kirke (Kirkeloven) i Kapittel 1/§1 finner vi lovens formål:

”Formålet med loven er å legge forholdene til rette for et aktivt engasjement og en stadig fornyelse i den evangelisk – lutherske folkekirke i Norge”.

Loven regulerer videre den kirkelige inndelingen, tilhørighet, medlemskap og hvem som har stemmerett i Den norske kirke.

I lovens §12, reguleres spørsmålet om sammensetningen av kirkelig fellesråd og §§13-14 gir rammer for formene og oppgavene til fellesrådet.

Videre regulerer §15 kommunens økonomiske ansvar:

”Kommunen utreder følgende utgifter etter budsjettforslag fra kirkelig fellesråd:

- *Utgifter til bygging, drift og vedlikehold av kirker.*
- *Utgifter til anlegg og drift av gravplasser.*
- *Utgifter til stillinger for kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og til daglig leder av kirkelig fellesråd.*
- *Driftsutgifter for fellesråd og menighetsråd, herunder utgifter til administrasjon og kontorhold.*
- *Utgifter til lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring.*
- *Utgifter til kontorhold for prester.*

Fellessrådets budsjettforslag skal også omfatte utgifter til kirkelig undervisning, diakoni, kirkemusikk og andre kirkelige tiltak i soknene.

Utgiftsdekningen skal gi grunnlag for at det i soknene kan holdes de gudstjenester biskopen forordner, at nødvendige kirkelige tjenester kan ytes, at arbeidsforholdene for de kirkelig tilsatte er tilfredsstillende og at menighetsråd og fellesråd har tilstrekkelig administrativ hjelp.”

1.3 Gravferdsloven

I lov av 7.juni 1996 - om kirkegårder, kremasjon og gravferd (Gravferdsloven) i Kapittel 1/§1, reguleres det hvor gravlegging skal skje. I §3 blir fellesrådet og kommunens ansvar regulert:

”Kirkelig fellesråd har ansvaret for at kirkegårder og bygninger på kirkegårder forvaltes med orden og verdighet og i samsvar med gjeldene bestemmelser. Utgifter til anlegg, drift og forvaltning av kirkegårder utredes av kommunen etter budsjettforslag fra fellesrådet.”

2.0 Hovedmål

2.1 Sentralt har kirken følgende hovedmål:

Den norske kirke skal være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke. Som folkekirke skal den favne mennesker i alle aldre og ulike livssituasjoner, slik at alle - kvinner og menn, barn og unge - kan kjenne tilhørighet til kirken og få del i kirkens forkynnelse, opplæring, omsorg og fellesskap. Kirken skal gjennom sin kultur- og tradisjonsbærende rolle bidra til at det kristne verdigrunnlag og vår felles kulturarv holdes levende - i det enkelte lokalsamfunn og i storsamfunnet.

2.2 Lokalt har fellesrådet vedtatt følgende hovedmål:

1. Ha god økonomisk styring
2. Gjennomføre vedlikeholdet av kirkene i h.h.t. fellesrådets vedlikeholdsplan
3. Ha fokus på HMS og helsefremmende internt arbeidsmiljø for å opprettholde lavt sykefravær i h.h.t. HMS handlingsplan
4. Ha fokus på likestilling mellom kjønnene.

2.3 Kirke/ Kommune – felles ansvar, ulike oppgaver

Samarbeid, samhandling og fellesskap mellom kirke og kommune har lang tradisjon i vårt land. Tradisjonen og rettsreglene om dette går tilbake til formannskapslovene i 1837. Utgangspunktet den gang, som nå, er at den lokale kirkelige virksomhet i første rekke er et ansvar for lokalsamfunnet. I tidligere kirkelovgivning har kommunens økonomiske ansvar for kirken vært regulert gjennom en rekke bestemmelser, hvorav de viktigste områdene har vært kirker, kirkegårder og visse kirkelige stillinger.

Den nye kirkelovgivningen endret ikke det lokale finansieringsgrunnlaget for kirken.

En særlig viktig endring i den nye lovgivningen er lovfesting av et kirkelig fellesråd – et valgt kirkelig organ – i alle kommuner. Det kirkelige fellesråd har nå ansvaret for den lokale kirkeforvaltningen med hensyn til bl.a. kirker, kirkegårder og kirkelige stillinger. Kirkelovens §15 gir anvisninger om omfanget og innholdet av de rammebetingelsene kommunene har ansvaret for.

Hvordan den kirkelige virksomheten tilrettelegges og innholdsbestemmes, er et ansvar for kirkens organer.

Samarbeidet mellom kirke og kommune ivaretas gjennom kontaktmøter med rådmann, økonomidirektør, ordfører og ett årlig møte med de politiske gruppelederne.

3.0 Kirkelig årsstatistikk i Larvik 2017

Statistikk over virksomheten i våre menigheter.

	2017	2016	2015	2014	2013
Ant. Medlemmer fra medlemsregisteret	31 390	31 521	32964	34 028	33 979
Ant. Beboere i Larvik kommune	44 082	44 033	43 771	43 506	43 189
Medlemmer i % av befolkning i Larvik	71,2	71,6	75,3	78,2	78,6
Innmeldt i Den norske kirke	21	28	17	9	5
Utmeldt av Den norske kirke	127	354	124	71	33
Døpte	255	278	269	270	262
Ant. fødte i Larvik kommune	406	384	414	359	410
Døpte i % av fødte	62,8	72,4	64,9	75,2	63,9
Inngått ekteskap	66	67	83	90	77
Konfirmanter	291	305	292	346	350
Antall ungdommer i konfirmant alder i medlemsregisteret pr 31.12.2016	361	364	408	445	487
Antall ungdommer i konfirmant alder i Larvik kommune	510	527	540	524	575
Konfirmanter i % av alle 15-åringer	57,1	57,9	54,1	66,0	60,9
Gravferd m/prest fra Den norske kirke i Larvik	356	349	293	339	364
Gravlegging kirkegård	401	411	365	385	392
Gudstjenester på søn. -og helligdager	491	498	455	479	495
Gudstjenester på søn. -og helligdager deltagere	40 160	41 175	34 045	40 654	43 618
Andre gudstjenester/møter	94	85	88	80	96
Andre gudstjenester/møter deltagere	9 589	10 034	9 625	8 811	10 126
Kor/musikkgrupper	16	12	16	19	15
Antall deltakere	602	525	567	669	661
Antall konserter i menighetens regi	60	45	43	56	53
Antall besøkende	8 885	6 750	6 965	7 418	7 680
Antall konserter i andres regi (leie)	38	32	28	35	29
Antall besøkende	5 990	4 712	4 292	4 959	4 745
Offer/kollekt i kirkene	1 721 887	1 312 785	1 356 951	1 712 528	1 708 654
Herav til andre	1 024 538	700 319	748 124	1 010 563	1 009 811
Herav til andre, i %	59,5	53,3	55,1	59,0	59,1
Innsamla midler/gaver	1 405 322	204 124	645 320	705 680	1 217 269
Givertjeneste i menighetene	355 600	384 050	238 500	316 255	376 223
Herav til egen virksomhet	355 600	384 050	235 500	316 255	365 423
Herav til egen virksomhet, i %	100	100	100	100,0	97,1

3.1 Gudstjenester/Kor/Konserter – 2017

Menighet	Gudstjenester søn- og helligdager	Delt.	Andre gudstj. og møter	Delt.		
Tanum	75 (hvorav 36 på Sportskapellet)	4841	10	1361		
Berg	32	4703	2	134		
Kjose	22	744	0	0		
Stavern	62	4569	11	929		
Ø. Halsen	40	3101	5	1330		
Tjølling	51	5873	13	917		
Nanset	59	6317	18	2455		
Kvelde	30	1823	7	761		
Hvarnes	15	639	2	200		
Hedrum	30	1783	5	91		
Larvik	75	5767	21	1411		
	491	40160	94	9589		

Menighet	Kor	Delt.	Konserter - egne	Delt.	Konsert - andre	Delt.
Tanum	1	5	2	88	0	0
Berg	1	13	7	809	3	302
Kjose	1	25	0	0	0	0
Stavern	0	0	1	17	10	1623
Ø. Halsen	2	61	3	450	3	880
Tjølling	3	81	7	491	4	695
Nanset	6	380	18	4500	4	400
Kvelde	0	0	5	550	0	0
Hvarnes	0	0	1	44	1	350
Hedrum	1	20	3	400	1	95
Larvik	1	17	13	1536	12	1645
	16	602	60	8885	38	5990

3.2 Noen tall fra kirkebøkene 2017

Menighet	Innmeldte	Utmeldte	Dåp	Konfirmasjon	Vigde	Døde - kun fra kirkebok	Medl. pr. januar 2017
Tanum	4	16	38	61	7	27	4233
Berg	4	2	11	14	3	23	1980
Kjose	0	0	5	2	1	6	241
Hedrum	1	14	22	15	11	34	2799
Kvelde	2	11	12	18	1	18	1415
Hvarnes	1	1	5	7	2	4	416
Nanset	1	21	24	44	1	42	3717
Larvik	1	22	34	24	10	76	5882
Stavern	3	10	35	23	23	42	3204
Tjølling	2	15	52	39	7	58	3200
Ø. Halsen	2	15	17	44	0	26	4303
	21	127	255	291	66	356	31390

4.0 Økonomi

Fellesrådets økonomi er tilsynelatende god, men det er store utfordringer – spesielt knyttet til vedlikehold av kirkene og oppgradering av gravplassene - som er uløst, og som krever stor kapitalinnsats.

4.1 Driftsregnskap 2017

Larvik kirkelige fellesråds regnskap for 2017 er gjort opp med et udekket underskudd på kr. 98', etter budsjettert bruk av disposisjonsfondet på kr. 40'. Årsaken til underskuddet er at merinntekter ikke har vært tilstrekkelig til å dekke opp for merkostnader gjennom året. Avvikene er sammensatt av flere mindre beløp, slik at det er vanskelig å peke på noen få enkeltstående faktorer.

	Driftsregnskap 2017 i hele 1.000 kr.	2017	Regulert budsjett	2016
09	SUM DRIFTSINNEKTER	38 923	38 055	36 863
15	SUM DRIFTSUTGIFTER	39 666	39 165	38 292
16	Brutto driftsresultat	-743	-1 110	-1 429
22	Netto finansinntekter/-utgifter	88	90	80
25	Netto driftsresultat	-654	-1 020	-1 349
30	Sum bruk av avsetninger	691	1 058	1 896
36	Sum avsetninger	135	38	548
37	Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	-98	0	0

4.2 Oversikt driftsinntekter 2017

Driftsinntekter er kr. 868' høyere enn budsjettert. Dette er hovedsakelig knyttet til refusjon fra NaV (kr. 158'), Refusjon fra MR (215') og MVA-kompensasjon (kr. 408'). For øvrig oppveies lavere festeinntekter av diverse andre merinntekter.

	Spesifikasjon av driftsinntekter 2017	2017	Regulert budsjett	2016
01	Brukerbetaling, salg-, avgifter og leieinntekter	4 201	3 996	4 091
03	Refusjoner/overføringer	3 480	2 696	3 619
04	Kalk. inntekt ved komm. tjenesteyting	1 702	1 700	1 662
05	Statlige tilskudd	3 311	3 300	3 266
06	Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune	26 156	26 308	24 147
08	Andre tilskudd, gaver, innsamlede midler	73	55	79
09	SUM DRIFTSINNEKTER	38 923	38 055	36 863

Som figuren viser utgjør det kommunale driftstilskuddet det vesentligste av LKFRs inntektsgrunnlag; 67% i 2017 mot 66% i 2016. Øvrige inntekter hadde også tilnærmet uendret andel av inntektene i 2017 i forhold til i 2016 – og som de senere år. Dette er et uttrykk for hvor avhengig fellesrådet er av nivået på den kommunale bevilgningen, og hvor sårbar driften er for plutselige reduksjoner i den.



4.3 Oversikt driftsutgifter 2017

Driftskostnader er kr. 501' høyere enn budsjett. Hovedårsaken til merforbruket er sammensatt av MVA-kompensasjon (kr. 408'), høyere kostnader knyttet til kremasjon (kr. 154'), reparasjoner (kr. 118'), kjøp av utstyr (kr. 215'), reise- og transportkostnader (kr. 105'), samt en rekke mindre poster. Det er som en motvekt til dette brukt om lag en halv mill. kr. mindre av vedlikeholdsmidler.

	Spesifikasjon av driftskostnader 2017	2017	Regulert budsjett	2016
10	Lønn- og sosiale utgifter	24 909	25 165	24 458
11	Kjøp av varer og tjenester	10 762	10 537	10 059
12	Refusjoner/overføringer	2 262	1 732	2 111
13	Kalk. utg. ved komm.tj.ytingsavtale	1 702	1 700	1 662
14	Tilskudd og gaver	31	31	3

Lønn utgjør, som figuren viser, den vesentligste, men i 2016 reduserte, andelen av driftskostnadene; 63% i 2017 mot 64% i 2016 - de to seneste årene har denne andelen sunket – tidligere økte den fra år til år. Reduksjonen i 2016 og 2017 skyldes først og fremst at aktivitetsnivået innen kirkevedlikehold var høyere enn tidligere. Kjøp av varer og tjenester er av samme grunn økt, fra 26% til 27%. Andelen av de andre kostnadene er forholdsvis stabil på 10% til sammen pr. år.



4.4 Finans 2017

Det lavere rentenivået gjør at rentekostnadene er lavere enn budsjettet. For renteinntektene er innskuddet ikke så mye høyere enn forventet at dette fullt ut oppveier det lave rentenivået. Saldo på lån av DnBNOR til finansiering av Berg Arbeidskirke er kr. 2 420' pr. 31/12-2017, en netto nedgang på kr. 270' etter at det er betalt to avdrag på kr. 135'. Med dagens nedbetalingstakt vil lånet være helt nedbetalt i løpet av 2026.

	Spesifikasjon av finansposter 2017	2017	Regulert budsjett	2016
17	Renteinntekter og utbytte	403	420	406
19	Renteutgifter og låneomkostninger	45	60	56
20	Avdrag på lån	270	270	270
22	Netto finansinntekter/-utgifter	88	90	80

4.5 Fonds 2017

Netto driftsresultat i 2017 ble et underskudd på kr. 654', som er kr. 366' bedre enn budsjettet, hovedsakelig som følge av mindre bruk av avsatte vedlikeholdsmidler enn planlagt.

Det er, som budsjettet, brukt kr. 40' av disposisjonsfondet, samt bundne fond (hovedsakelig kirkevedlikehold og trosopplæring) på kr. 651' – dette er kr. 366' lavere enn budsjettet, hovedsakelig som følge av at det ikke er brukt like mye til kirkevedlikehold som forutsatt.

Summen av brutto driftsresultat og bruk av avsetninger er til sammen kr. 37', som er som budsjettet(!). Det er avsatt kr. 135' til bundne driftsfond, som består av avsetning til trosopplæring på kr. 73' samt noen mindre avsetninger - totalt kr. 135' til eksternt finansierte prosjekter som Twist, predikantringen, forskjønnelse kirkegård, arv Langestrand og Th. Sannes' fond. Totalt disponert er dermed kr. 135', som er kr. 98' mer enn budsjettet.

	Spesifikasjon av fonds 2017	2017	Regulert budsjett	2016
25	Netto driftsresultat	-654	-1 020	-1 349
26	Bruk av udisponert fra tidligere år (overskudd)	0	0	422
27	Bruk av disposisjonsfond	40	40	532
28	Bruk av bundne fond	651	1 017	943
30	Sum bruk av avsetninger	691	1 058	1 896
31	Dekning av tidligere års negative driftsresultat	0	0	0
32	Avsatt til disposisjonsfond	0	0	214
33	Avsatt til bundne fond	135	38	333
35	Overføring til investeringsregnskapet	0	0	0
36	Sum avsetninger	135	38	548
37	Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	-98	0	0

4.6 Investeringsregnskap 2017

I 2017 er investeringsregnskapet gjort opp i balanse med bruk av ubundne fond på totalt kr. 2,7' mill. kr. mot budsjettet kr. 4 mill. kr. Ubundet investeringsfond utgjør dermed 1,3 mill. kr. pr. 31.12.2017. Det er avsatt kr. 2,6 mill. kr. til bundne fond (Rehabilitering Tjølling KG, utvidelse Kvelde KG og rehabilitering middelalderkirker). De aktuelle prosjektene er i gang, men ble ikke ferdigstilt i 2017. Menighetsrådet i Nanset har bidratt med totalt kr. 314' til nytt lydanlegg i Nanset kirke. Det har vært veldig høy investeringsaktivitet i 2017. Total ramme var på 19,7 mill. kr. mens det ble brukt 15,7 mill. kr.

De største prosjektene i 2017 er midlertidig personalbygg på Undersbo til 2,5 mill. kr., nytt strøm- og lysanlegg i Larvik kirke til 4,5 mill. kr. og rehabilitering av drenering på Tjølling kirkegård til 4,1 mill. kr.

Totalt er det brukt 15,7 mill. kr., som er 4,0 mill. kr. lavere enn budsjettet. Av øvrige prosjekter nevnes asbestsanering på Undersbo til kr. 668', prosjektering av utvidelse av gravplassen på Kvelde kr. 606', ny traktor til Undersbo for kr. 869' - delvis finansiert med innbytte av gammel traktor med kr. 250'. I tillegg er det brukt over 1 mill. kr. til rehabilitering av kirker, og 2 mill. kr. til andre prosjekter på gravplassene.

Bevilgningen fra kommunen i 2017 er på totalt 14 mill. kr. Hvorav anslagsvis 1,1 mill. kr. i MVA-kompensasjon skal refunderes kommunen. Netto kr. 12,9". Overført fra 2016 er 3,998 mill. kr. Salg av utrangert utstyr gir ytterligere kr. 200'. Nanset MR dekker nytt lydanlegg, og Tanum MR bidrar til nytt orgel. Totalt disponibelt i 2017 var dermed 21,84 mill. kr. Orgelet i Tanum er ikke igangsatt - totalt brukt i 2017 er dermed 16,7 mill. kr. Netto 5 mill. kr. til drenering av Tjølling kirkegård, 0,5 mill. kr. til prosjektering av utvidelse av Kvelde kirkegård tilleggsbevilget av kommunestyret. Netto 5 mill. kr. til rehabilitering av middelalderkirker bevilget av kommunestyret i 2015 hvert år i perioden 2017 - 2019 i tillegg til 2,5 mill. kr. i 2016.

En oversikt over prosjektene i 2017 følger på neste side.

Prosjekt-nummer	Objekt-nummer	Prosjektnavn	Egne inntekter	Overført fra tidligere år	Overført fra LK 2017	Disponibelt i 2017	Regnskap 2017
000		KLP – egenkapital		125	-	125	125
000		MVA-komp			(875)	(875)	(1 105)
010		Maskiner	200	70	512	782	869
090		Nytt orgel Tanum			800	800	54
094		Lydanlegg Nanset kirke	392		-	392	392
118	4011	Kirkebygg, el. anlegg	22		1 850	1 872	112
118	4016	Kirkebygg, El./ENØK Lvk	898		3 000	3 898	4 505
118	4019	Kirkebygg, låsesystem			200	200	116
118	4024	Kirkebygg, varmestyring BAK		236	50	286	286
118	4025	Kirkebygg, toalett kjeller Larvik		2		2	2
118	4026	Kirkebygg, tak Larvik		378	-	378	378
118	4029	Kirkebygg, kommunalt vann Hvarnes		(3)		(3)	(3)
118	4030	Kirkebygg, drenering			200	200	
118	4031	Undersbo, asbestsanering			503	503	668
118	4032	Kirkebygg, tak Undersbo			100	100	-
118	4033	Middelalderkirke, sydportal Tjølling			100	100	4
120	2100	Rehab grpl - Kartverk gravplasser.		300	25	325	410
120	2101	Rehab grpl - Tjølling, drenering	924		5 000	5 924	4 673
120	2105	Rehab grpl - Vann&strøm		3		3	3
120	2106	Rehab grpl - Berg st. drenering		16		16	18
120	2107	Rehab grpl - Øvre Langestrand		20		20	41
120	2108	Gjenbruk gamle gravminner			300	300	368
120	2109	Urnefelt Torsrod			25	25	18
120	2110	Treplan Gravplass			334	334	337
121	2001	Utvidelse Tanum		110		110	110
121	2004	Utvidelse Kvelde	119		500	619	606
121	2007	Navnet minnelund og felles gravminne		300		300	167
123	2001	Personalbygg Tanum		10		10	23
127		Midlertidig personalbygg Undersbo		2 431		2 431	2 474
132		Servicebygg Stavem			500	500	18
		Avsatt bundet fond				-	2 567
		Avsatt ubundet fond				-	1 339
		Sum	2 555	3 998	13 125	19 678	19 573

000 - KLP – egenkapital

Hvert år innbetales et beløp for å dekke opp egenkapital i KLP i fht. pensjonsgrunnlaget. Beløpet øker år for år.

010 - Maskiner:

Traktor på Undersbo er byttet ut i 2017.

090 - Nytt orgel Tanum:

Tanum MR stiller innsamlende midler på 1,2 mill. kr. til disposisjon i 2017 mot at prosjektet settes i gang. Mvaskompensasjon utgjør 0,3 mill. kr. Prosjektet er forsinket.

094 - Lydanlegg Nanset

Nanset MR har kjøpt og finansiert nytt lydanlegg i kirken.

118 - Renovering kirkebygg:

4011 - I 2017 skulle strømanlegget i Tanum (0,8 mill. kr.) og Stavem (1,2 mill. kr.) byttes ut. Prosjekteres i år. Dette blir ikke påbegynt før i 2018, midlene overføres.

4016 - Nytt strøm- og lysanlegg i Larvik er montert.

4019 - Nytt låsesystem i kirkene, Larvik er fullført i 2017.

4024 - Det er påbegynt montering av varmestyring i Berg arbeidskirke.

4025 - Toalett Larvik - gjenstående faktura fra prosjekt fullført i 2016

4026 - Tak Larvik - gjenstående faktura fra prosjekt fullført i 2016

4027 - Bæreevnen på tak - prosjektet er stanset.

4029 - Kommunalt vann Hvarnes - kreditering av faktura betalt i 2016.

4030 - Ved flere av kirkene er det behov for drenering for å hindre inntrengning av vann, prosjektet utsatt.

4031 - Flisene i gulvet på Undersbo som begynte å spreke inneholdt asbest. Disse er skiftet ut i 2017.

4032 - Nytt tak på Undersbo skal prosjekteres, mulig med solcellepanel. Prosjekteres 2018.

4033 - Fasaden på Tjølling kirke rehabiliteres. Sydportalen ønskes gjenåpnet.

120 - Rehabilitering gravplasser:

2100 - Kartene over gravplassene skal tilpasses den nye SOSI-standarden.

2101 - Via gravplassmeldingen og handlingsplanen er det søkt kommunen om midler til drenering av kirkegården på Tjølling.

2105 - Det pågår et prosjekt for å oppgradere vannpostene og strømtilførselen på gravplassene, det blir ikke gjort noe på dette prosjektet i 2017.

2106, 2107 - Drenering Berg steinkirke og rehabilitering av området ved Øvre Langestrand er påbegynte prosjekter som fullføres i 2017.

2108 - Gamle gravminner slipes ned og gjenbrukes, Tjølling, Undersbo, Tanum, Stavem og Hedrum.

2109 - Urnefelt på Torsrod er fullt av store stein, gjennomgraving og utskifning av masser. Prosjektet utsettes til 2018.

2110 - Treplan KG. I alt for mange år har trær fått vokse fritt. Planen for Undersbo og Tjølling er gjennomført i 2017. De andre KG følger senere.

121, 123 - Omregulering og utvidelse av gravplasser:

2001 - Det gjenstod litt på Tanum, fullført i 2017.

2004 - Via gravplassmeldingen og handlingsplanen er det søkt kommunen om midler til utvidelse av kirkegården i Kvelde. Prosjektering utført i 2017.

2007 - Det etableres Navnet minnelund og felles gravminne ved Undersbo, Tanum og Torsrod.

127 - Brakkerigg Undersbo:

Det er satt opp midlertidig personalbygg for de ansatte på Undersbo.

132 - Servicebygg Stavem

Det er behov for en betydelig oppgradering av servicebygget i Stavem. Etter vurdering av konsulent rives det gamle bygget og erstattes av et nytt.

Anbud som er kommet inn er på over 1 mill. kr. Prosjektet er utsatt.

5.0 Administrasjonen

5.1 Administrasjonens sammensetning

- Hans Onarheim, «Kirkeverge» – avdelingsleder for kirkegårdsansatte og kontoransatte.
- Tor E. Bakken, «Økonomisjef»
- Anne Marie Sandstad, «Personalsjef for de kirkelig ansatte».
- Magne Krossøy Heum, «Oppsynsmann» - virksomhetsleder for gravplassansatte.

Øvrige ansatte i administrasjonen:

- Mia Söderstrand Jensen, sentralbord / sekretær
- Anita S. Borge, kirkebokføring / utleie / regnskap for MR / sekretær
- Jon Aamo, gravferdskoordinator / sekretær
- Grete Strand Hansen, regnskap for MR / kirkebokføring / sekretær
- Øystein Langerud, byggkonsulent

5.2 Larvik kirkelige fellestråd

Fellestrådet har i 2017 bestått av:

Geir Bårnes (Hvarnes), Hugo Skau Carlsen (Ø. Halsen), Ingunn Hunnskaar (Hedrum), Heidi Løvereide (Berg), Rolf Inge Gjerken (Larvik), Andreas Berg (Nanset), Stig Olav Skeie (Stavern), Pål Gjone (Kvelde), Tor Johnsen (Kjose), Greta Karin Wibe Svendsen (Tanum), Clas Huseby (Tjølling),

Per Manvik (kommunens repr.) / Laila Eliassen (vara)

Terje Fonk/Sølvi Kristin Lewin – fra oktober (Biskopens repr.) / Jan Petter Terkelsen (vara)

Fellestrådet har holdt 7 møter og behandlet 30 saker.

Leder av fellestrådet dette året har vært Geir Bårnes med Andreas Berg som nestleder.

Møtet 7. desember var første samling av nytt fellestråd for nye Larvik kommune.

Alle menigheter hadde gjenvalgt sine representanter fra det forrige rådet. I tillegg kom tre nye repr. fra Lardal: Gerd Helgeland, Møyfrid Sjørestad Hem, Inger Lene Røsholt.

Ved konstituering ble de samme repr. valgt til leder, nestleder og repr. i KADU.

5.3 Kirkelig administrasjonsutvalg (KADU) 2017

Utvalget har avholdt 11 møter (av disse 5 «mailmøter») og behandlet 23 saker.

Utvalget har hatt følgende sammensetning i 2017:

For fellestrådet: Leder Geir Bårnes og nestleder Andreas Berg samt

Greta Karin Wibe Svendsen.

For ansatte: Unni Lindhjem og Tone Langmoen Kalbakk/Ny fra des.: Jan Ivar Eikeland

5.4 Arbeidsmiljøutvalget (AMU) 2017

Utvalget har gjennomført 3 møter og behandlet 14 saker.

Utvalget har hatt følgende sammensetning i 2017:

For arbeidsgiver: Anne Marie Sandstad, Magne K. Heum, Tor E. Bakken (leder og sekretær).

Vara: Hans Onarheim

For ansatte: Mia S. Jensen (HVO), Tom Georg Rødland og Rune Anvik.

Vara: Anita Svendsen Borge og Tor Borgesen.

For prestene: Prost Terje Fonk/Sølvi Lewin og Audun Haga

Vara/Jan Petter Terkelsen, Øystein Evensen.

For bedriftshelsetjenesten: Marit Aske fra Bedriftshelsen AS har deltatt på ett møte.

Det er i 2017 gjennomført pliktig opplæring for verneombud og medlemmer av AMU.

5.5 Kontaktmøter

2017 har for Larvik kommune vært preget av arbeidet med kommunesammenslåingen.

Vi har ikke hatt noe møte med rådmann, men 2 møter med kommunens økonomisjef.

To saker har vært spesielt viktige for oss i sammenslåingsprosessen: Å få godkjent budsjettforslaget for det nye fellesrådsområdet og en reforhandling av Tjenesteytingsavtalen. Kirkelig fellesnemnd la frem et budsjett med økte lønnsmidler – henholdsvis til en diakon og fagarbeider/håndverker – det siste for å øke kapasiteten på vedlikehold.

Dette var behov og ønsker som var formidlet av biskop i møte med politikerne under visitasen i mars. Det kom ikke overraskende på oss at vi ikke fikk gjennomslag for denne økningen!

6.november hadde ordfører innkalt til møte med repr. fra alle partier der LKFR's leder og kirkevergen presenterte Handlingsplanen for 2018 - 2021. Denne gangen var fremmøtet heller dårlig.

Vi valgte denne gangen å fokusere på overnevnte ønsker om økte lønnsmidler og investeringsbehov knyttet til utvidelsen av Kvelde kirkegård.

5.6 HMS – arbeidet

LKFR bevilget kr. 100' til HMS-arbeid i 2017. Disse midlene er ikke brukt i 2017, og overføres til bruk i 2018. Det ble ikke arrangert HMS-dag i 2017.

5.7 Personalmøter

Stabsmøtene i de enkelte menigheter ledes nå lokalt – oftest av soknepresten. Personalsjef bidrar også med stabsmøteledelse i et par staber.

Det er også jevnlig møter i faggruppene for trosopplærere, kantorer og kirketjenere som alle ledes av personalsjef. Disse samlingene er viktig for både ansatte og personalsjef, bl.a. for å skape en lojalitet til rutiner og en felles forståelse for hvordan arbeidsoppgaver blir fordelt. Kontoradministrasjonen har møte ved behov, omtrent en gang pr. måned.

Hva angår kirkegårdsavdelingen, er det oppsynsmannen som kaller inn. I 2017 ble det her avholdt 3 møter.

5.8 utfordringer i 2018

Under bispevisitasen ble det naturlig nok tatt opp ulike sider ved virksomheten i våre menigheter. Noen utfordringer knyttet til samhandling i stabene ble fokusert på. Med så mange menigheter og små staber, blir sårbarheten også stor.

Utfordringene for våre ansatte med å nå inn til dagens mennesker med evangeliet og engasjere kirkens medlemmer, er stor og krevende.

Kirkeverge Hans Onarheim har sagt opp sin stilling og slutter 30.april. Arbeidet med å ansette ny kirkeverge er i gang. Det er viktig at vakansen i stillingen blir så kort som mulig.

Forhåpentligvis vil en ny kirkeverge være på plass før sommeren.

6.0 Bygninger

6.1 Vedlikehold

Vedlikeholdsoppgavene omfatter:

- 14 kirker
- 2 gravkapell – Øvre Langestrand og det gamle kapellet på Undersbo
- 1 seremonibygning m./kjølerom og administrasjon – Undersbo
- 15 velferds- og redskaps-hus
- 1 forsamlingslokale – Volds Minde

6.2 Oppsummering av 2017

Årets store investeringer på bygg har vært rehabilitering av det elektriske anlegget i Larvik kirke. Det har vært en omfattende prosess og har medført en periode da kirken måtte stenges for bruk. De gamle rørovnene er skiftet ut med benkevarmere. Effekten er betydelig økt slik at det nå er mulig å gjøre oppvarmingen «brukerstyrt». Det vil si at det kan holdes ganske lav hviletemperatur og så varmes raskt opp når kirken skal benyttes.

Lyssettingen er forbedret og er installert på bomber som passer godt estetisk i forhold til takets linjer.

Ved så mye utskifting av ovner, lys og ledninger, fikk vi anledning til å legge inn «overflatebehandling» som en del av prosjektet. Dermed har vi fått malt gulv, vegger og noen steder taket i flere rom i kirken. Sakristiet er fornyet av kirkens nye kirketjener Terje Øyen. Ny flombelysning av kirken er også på plass. Arbeidet fullføres i løpet av våren 2018.

Så har vi fått bygget et praktisk personalbygg på Undersbo. Det har vært etterlengtet i mange år. Nå har de ansatte fått fasiliteter som er i henhold til arbeidstilsynets krav.

6.3 Utført vedlikehold/investering i 2017

- **Larvik** – Renovering av elektrisk anlegg/ny vannledning
- **Tanum** – Rep. av hoveddør/rep. av taktekking
- **Østre Halsen** – Rep. av tak og råteskader
- **Undersbo** – Utvendig fasade sandblåst
- **Undersbo** – Nytt personalbygg ferdigstilt
- **Berg Steinkirke** – innvendig maling
- **Berg Trekirke** – Rep. av utvendig kledning
- **Kvelde** – Rep. av takkonstruksjon/rehab. av utvendig trapp og HC-rampe
- **Kvelde** – Kirken malt
- **Kjose** – Kirken malt
- **Stavern** – Tak på steingjerde er skiftet ut

I tillegg til dette som er konkretisert i prioriterte planer for LKFR, kommer det løpende vedlikehold og rutinemessige tilsynsoppgaver fra eksterne aktører som tilsammen medfører relativt store kostnader. Konkret er dette i hovedsak tiltak som følge av el-tilsyn, branntilsyn, service på brannalarmanlegg og akutte behov for reparasjon av utstyr og bygningsdeler.

6.4 Orgelparken i våre kirker

I Tanum kirke benyttes nå pipeorgelet svært sjelden da det er i en dårlig forfatning. Foreløpig benyttes et digitalt interimsgorgel som er plassert foran ved koret i kirken.

Menigheten har over år samlet inn over 1 mill. som et bidrag til nytt orgel.

Fellesrådet har i 2017 gitt tilsagn om tilskudd slik at budsjetttrammen for nytt orgel nå er på 4,5 mill. Kontrakt på nytt orgel er nå inngått med orgelbygger Reil fra Nederland.

Vi kan gjenta fra fjorårets årsmelding at vi har et stort etterslep på vedlikehold av våre orgler.

6.5 utfordringer i 2018

Vi skal i løpet av 2018 få skiftet de elektriske anleggene i Tanum og Stavern kirke. Dette er en omfattende jobb som også innbefatter ny/forbedret lyssetting og nye oppvarmingskilder/ovner. I henhold til en rehabiliteringsplan må vi fortsette dette arbeidet også i de andre kirkene i kommende år. (Til nå er arbeidet gjort i Hvarnes, Langestrand og Larvik.)

Vi skal fullføre arbeidet med utvendige vegger på seremonibygget på Undersbo. Taket her er modent for utskiftning, men det er usikkert om vi finner midler til dette i løpet av 2018.

Tjølling kirkes utvendige flater skal nå fornyes med kalk. Dette er en omstendelig prosess som innebærer at kirken vil være «innpakket» et par år.

7.0 Gravplassdriften

7.1 Gravplasser

13 gravplasser tilsammen ca. 211 dekar:

Undersbo, Hvarnes, Kjose, Kvelde, Hedrum, Tjølling, Tanum, Berg (2), Stavern, Torsrød, Langestrand (2).

7.2 Oppsummering av 2017

I løpet av året 2017 har det gått mange søknader til TBDR (Bispedømmerådet) om godkjenning av ulike tiltak på våre gravplasser.

Flere saker handler om etablering av minnelunder. Dette er et tilbud som nå etterspørres.

Slike er etablert på Undersbo og Stavern kirkegård, og nå har vi også fått godkjent planene for navnete minnelunder på Tanum, Tjølling og på Torsrød.

Vi ser også at gjenlevende ektefeller ønsker å ta i bruk grav i navnet minnelund, men ønsker da å flytte navn på sin ektefelle over til minnelunden. Dette krever disp. fra departementet og innebærer at det eksisterende gravminnet må fjernes.

Ved søknad har nå deptet gitt oss denne tillatelsen og vi vet at en slik flytting av navn er aktuelt for flere.

Vi er også opptatt av å bevare et tidsriktig uttrykk på våre eldste gravplasser. Dette gjør vi ved å tilby graver på disse med gamle nedslippte gravminner. TBDR gir gode tilbakemeldinger på dette tiltaket, men etterspør samtidig en bevaringsplan for gravplassene som skal være en faglig forankring for dette tilbudet.

7.3 Gravplassprosjekter

- Pågående arbeid med å lage nytt kartverk for alle gravplassene i henhold til ny SOSI-standard. Kjose, Berg og Torsrød er nå ferdige.
- Nytt personalbygg på Underbo.
- Nyplanting av allé på Undersbo – veien inn fra Skiringsalsgate til det gamle kapellet.
- Renovering av siste utvidelse av Tjølling kirkegård (2004):
 - Utskiftning av masse/ny drenering
 - Nytt el. anlegg til tinstestrøm
 - Ny overvannsledning
 - Flere binger på driftsplass/nytt gjerde rundt driftsplass
 - Rehabilitering av to natursteinsmurer
- En gjennomgang og revidering av våre lokale vedtekter
- Omregulering og opprydding gravminner på flere felter på Berg kirkegård.
- Planarbeidet for å få utvidet Kvelde kirkegård er godt i gjenge. Midler til utvidelsen bevilges 2019-20. Det er Grindaker AS som har oppdraget.

7.4 Seremonier

	2017	2016	2015	2014	2013
Begravelser	189	183	175	185	181
Bisettelser	208	205	193	200	211
Totalt	397	388	368	385	392
Krem. Prosent	52,4	52,8	52,4%	51,9%	53,8%

7.5 Gravstellavtaler

Årstall	"Gravlegater"	Årsavtaler	Totalt
2013	212	190	402
2014	213	191	404
2015	209	204	413
2016	203	206	409
2017	206	263	469

Gravstellavtaler består både av "gravlegater" som er avtaler inngått med opprettelse av fond og vanlige årsavtaler for stell av grav for pårørende. Dette tilbudet er populært og antallet avtaler har de senere årene ligget i overkant av 400 gravstell. Den store økningen i 2017 må tilskrives at den største konkurrenten la ned tilbudet.

8.0 Fellesrådets ansatte

8.1 Arbeidsmiljøloven

I lov om arbeidervern og arbeidsmiljø (arbeidsmiljøloven) av 4. februar 1977 nr 4 i kapittel 1 § 1 finner vi målsettingen med loven.

§ 1. Målsetting.

Lovens målsetting er:

å sikre et arbeidsmiljø som gir arbeidstakerne full trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger og med en verneteknisk, yrkeshygienisk og velferdsmessig standard som til enhver tid er i samsvar med den teknologiske og sosiale utviklingen i samfunnet, å sikre trygge tilsettingsforhold og en meningsfylt arbeidssituasjon for den enkelte arbeidstaker, å gi grunnlag for at virksomhetene selv kan løse sine arbeidsmiljøproblemer i samarbeid med arbeidslivets organisasjoner og med kontroll og veiledning fra offentlig myndighet.

§ 2 i loven definerer hvem loven søker å ivareta

1. Såfremt ikke noe annet er uttrykkelig sagt i loven, gjelder den for enhver virksomhet som sysselsetter arbeidstaker.

Arbeidsmiljøloven er en vernelov for ansatte. Loven søker å ivareta ansatte i enhver situasjon i et arbeidsforhold, fra ansettelse til oppsigelse. Larvik kirkelig fellesråd forholder oss til arbeidsmiljøloven, som det overordnede i alle personalsaker, samt forskriftene til loven, rundskriv og reglementer. Dette nettopp for å ivareta den enkelte arbeidstaker i organisasjonen.

8.2 Ansatte 2017

Larvik kirkelige fellestråd har 47 fast ansatte pr. 31.12.2017 – en nedgang på 2 fra 31.12.2016. Dette utgjør 36,3 årsverk, en nedgang på 0,8 årsverk siste år. Fordelingen er som følger: 25 ansatte i 100% stillinger (nedgang på 1), 15 ansatte i 50 – 90% stillinger (en økning på 1). 7 ansatte har stillingsandeler under 50% (en nedgang på 2) - de fleste av disse har en annen hovedarbeidsgiver, eller er delvis uføre. Det er ansatt 25 menn og 22 kvinner, en reduksjon med 1 av hver. 13 av de deltidstilsatte er kvinner (en nedgang på 2). Årets endringer går igjen i retning av relativt sett flere heltidsstillinger og en jevnere fordeling av kvinner og menn.

8.3 Fraværstatistikk 2017

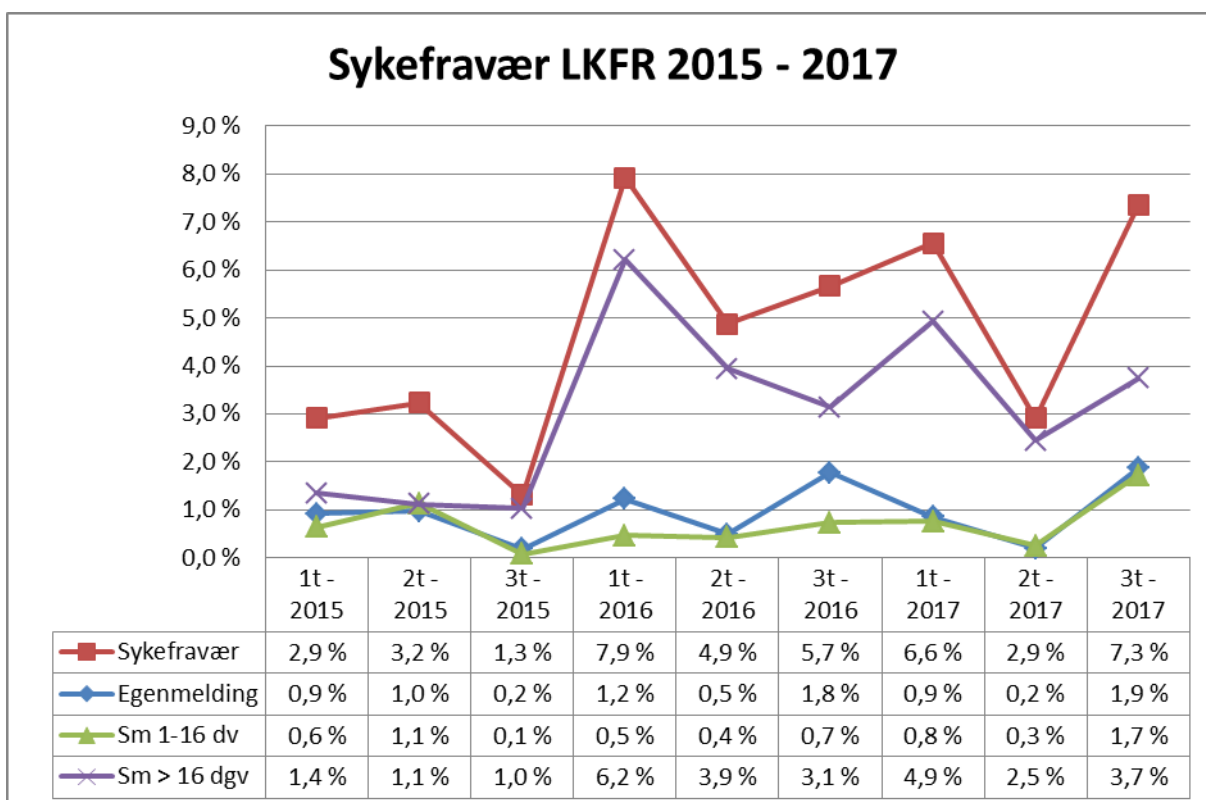
Som en del av IA-avtalen har LKFR vedtatt en handlingsplan for arbeid med sykefravær. Denne inneholder tre ulike elementer; redusere sykefraværet, tilsette flere arbeidstakere med redusert funksjonsevne og å øke den gjennomsnittlige avgangsalder. I 2017 ble det arrangert to møter mellom ledelse og tillitsvalgte for å diskutere IA-arbeidet i virksomheten. Målet er at det minst arrangeres to slike årlige møter.

Periode	Sykefravær	Egenmelding	Sm 1-16 dv	Sm > 16 dg	Sykt barn	Perm m/lønn	Perm u/lønn	Annet	Nærvær
2015	2,5 %	0,7 %	0,6 %	1,2 %	0,1 %	0,5 %	0,0 %	0,0 %	97,1 %
2016	6,1 %	1,2 %	0,5 %	4,4 %	0,1 %	0,3 %	0,0 %	1,3 %	93,4 %
2017	5,6 %	1,0 %	0,9 %	3,7 %	0,1 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %	94,2 %

Gjennomsnittlig sykefravær i 2017 ligger på 5,6%, som er en liten nedgang fra 2016.

Egenmeldingene har i flere år vært stabilt rundt 1%. Dette er vi meget godt fornøyd med.

Sykefraværet var gjennomgående lavt i 2017, men vesentlig høyere i 1. og 3. tertial. Dette tilskrives sesongvariasjon, og vurderes ikke som jobbrelatert.



8.4 Oppsummering av 2017

Det har vært foretatt følgende ansettelsler – faste og vikarer:

- Håkon Audun Sveen – Trosopplærer i Østre Halsen (vikar)
- Terje Øyen – Kirketjener i Larvik
(I første omgang med ett års permisjon fra samme stilling i Nanset)
- Kristian Fredrik Brekke Aalbu – Kirketjener i Nanset (vikar)
- Rebekka Dvergastein Dahle – Trosopplærer i Nanset
- Thor Vergum – Fagarbeider gravplass
- Astrid Helene Floen – Kirketjener i Hedrum
- Agnes Chayenda – Kirketjener i Tjølling

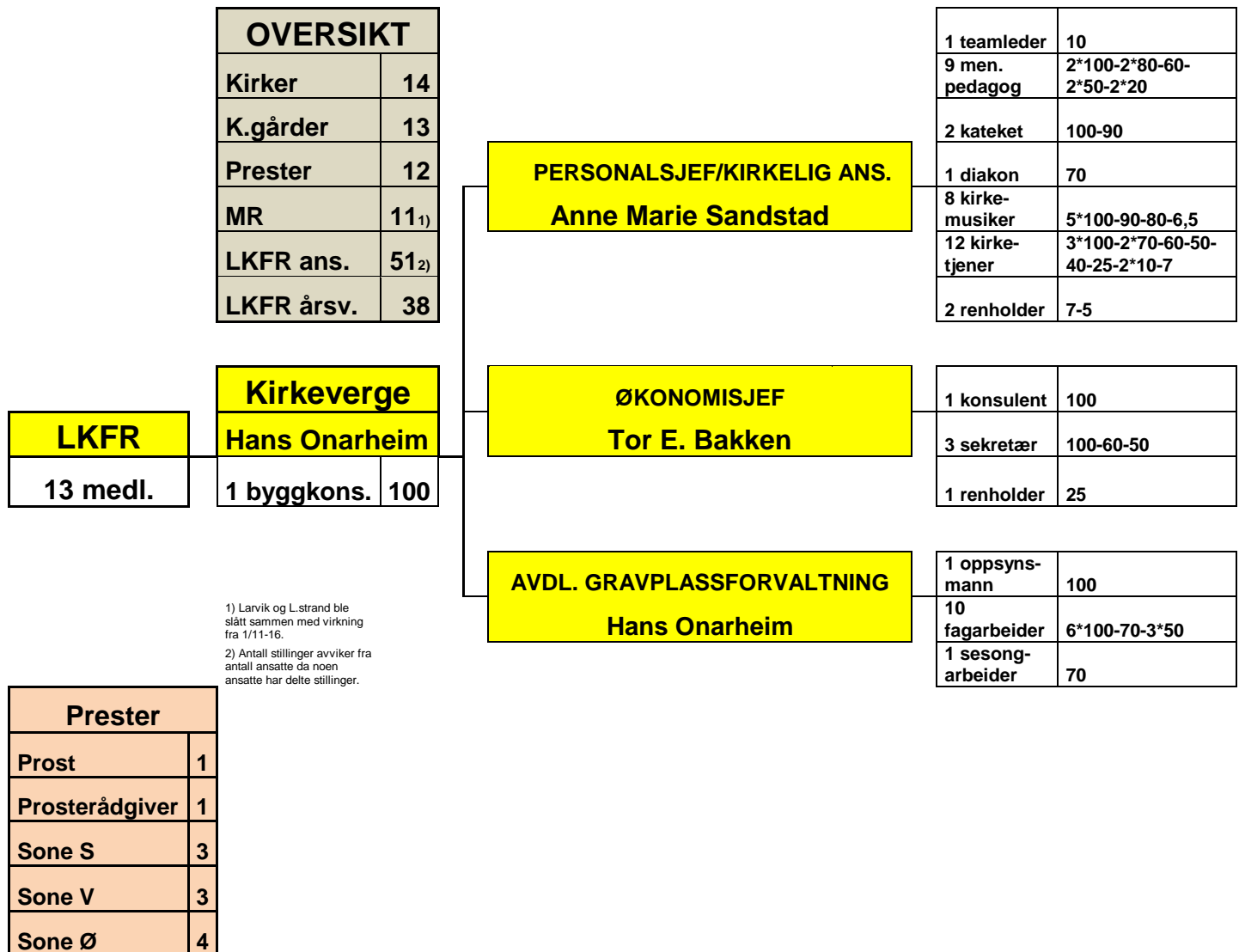
8.5 utfordringer i 2018

Det er i hovedsak ikke økonomisk rom for å øke stillinger i noen del av vår ordinære virksomhet, og det er fortsatt behov for å opprettholde enkelte vakanser for å ha midler til overs til å drifte virksomheten.

Det er et hovedmål at våre ansatte skal trives som medarbeidere i Kirken i Larvik og være stolte av arbeidsplassen sin. Fellestrådet skal være en helsefremmende arbeidsplass for alle ansatte.

8.6 Organisasjonskart pr. 31.12.17

LARVIK KIRKELIGE FELLESRÅD ORGANISASJONSPLAN PR. 31.12.2017



Larvik 26.02.2018

Hans Onarheim – kirkeverge

Geir Bårnes – leder